

KTH-CSC

Kurs PM för

DM1576 Bild- och videoteknik I, 9hp

Kursansvarig: Trille Fellstenius, 08-790 60 75, trille@csc.kth.se

Kurswebb: <http://www.csc.kth.se/utbildning/kth/kurser/DM1576/>

Den digitala teknikutvecklingen och användningen av Bild och Video ställer nya krav på ingenjörer. Konvergensen mellan olika medieformer gör att dagens medieingenjör måste vara väl förtrogen med såväl den analoga tekniken som digitala processer och system. Denna kurs är anpassad för civilingenjörer som läser medieteknikprogrammet och ska ge fördjupade kunskaper i fotografi, bearbetning av stillbilder och färgåtergivning, videoteknik, signalbehandling, produktion och distribution av densamma samt en praktisk erfarenhet av den teknik som används för bild- och videoproduktion. Kursen börjar med att behandla fotometri och optik för att sedan gå vidare med olika videostandarder och format, videosignaler, processning och komprimering. Slutligen går vi igenom olika sätt att distribuera signalen, både analogt och digitalt. I kursen får du även arbeta praktiskt där du bl.a. får bygga upp en TV-studio och köra en flerkamerainspelning.

Kursens mål

Det övergripande målet för kursen Bild & Videoteknik är att du självständigt ska kunna arbeta med produkter och tjänster som baseras på digital bild- och videoinformation. Du ska bli väl förtrogen med de komponenter som ingår i bild- och videosystem samt hur dessa fungerar. Du skall även få kunskap om de processer som används vid bildbehandling och videoprocessning. Kursen är även förberedande för inriktningen i Bild- och videoteknik. Det innebär att du efter fullgjord kurs skall kunna:

- *välja och motivera tekniska system.*
- *söka och värdera teknisk information*
- *självständigt värdera metoder för signalbehandling.*
- *självständigt definiera objektiva kvalitetsmått för bildregistrering*
- *självständigt formulera och lösa problem inom området.*
- *hantera utrustning och följa processer inom området*

Kursens upplägg

Nivå: C

Betyg: A – F

Språk: Svenska

Föreläsningar 48h

Seminarier 9h

Laborationer 28h

Kursen går på halvfart och motsvarar 6 veckors arbete (ca 240 timmar) under två månader i period 1. Arbetet är uppdelat i tre huvudmoment:

1. En teoretisk del med föreläsningar som avslutas med en skriftlig tentamen.
2. En praktisk del med tillhörande obligatoriska laborationer.
3. Ett projektarbete med inlämningsuppgifter

Kurslitteratur

Kurskompendium (fotometri/optik/kvalitetsmått) Kjell Carlsson

Kurskompendium (projektarbete) egenproducerat

Digital video and HDTV, Poynton

Övrigt material delas ut under kursens gång

Information om Projektarbetet

Projektarbetet går ut på att du och din projektgrupp ska skriva ett eget kurskompendium. Kompendiet ska behandla innehållet i de föreläsningar som ges och ge exempel på frågeställningar som ställs inom varje område. Motivera dina exempel med resonemang och förklara på ett utförligt sätt hur du kom fram till svaret. Du får använda vilka källor du vill men texter som andra har skrivit måste källan uppges och kunskapen i texten skall då formuleras med egna ord för att reflektera den egna förståelsen. Till grund har du kurslitteraturen, föreläsninganteckningar samt PowerPoints. Det färdiga kompendiet blir sedan en bra hjälp för din tentaläsning. Projektet är uppdelat i tre inlämningsuppgifter med tre seminarier och ett redovisningstillfälle. Varje inlämningsuppgift behandlar ett område ni ska fördjupa er i. Ni ska sedan läsa och ge kommentarer på varandras arbeten för att få feedback på det ni skrivit. Slutligen redovisar ni ert arbete och diskuterar det i grupp för att till sist revidera kompendiet efter de synpunkter som kommit upp och lämna in slutversionen till kursledaren.

Vad ska jag producera?

1. Ett kurskompendium

Kurskompendiet ska vara uppdelat i 3 olika områden; OPTIK OCH FOTOMETRI, VIDEO OCH SIGNALBEHANDLING samt PRODUKTION OCH DISTRIBUTION som var för sig är en inlämningsuppgift. Varje område är sedan uppdelat i kapitel som motsvarar de föreläsningar som behandlar området. I samband med föreläsningarna tas ett antal frågeställningar upp. Dessa ska behandlas i kurskompendiet med resonemang och förklaringar. Omfattning på kurskompendiet, totalt ca 45 - 60 A4. Kurskompendiet skall redovisas vid redovisningstillfället i slutet av kursen samt läggas upp på Bilda senast 3 dagar innan redovisning.

2. **Inlämningsuppgifter** på ovanstående delar. Ni ansvarar själva för innehållet men det ska baseras på de föreläsningar som ges inom varje område. Omfattning 15-20 A4. Varje inlämningsuppgift läggs upp på Bilda senast till seminarietillfället.

3. Seminarier

Efter varje delområde kommer ett seminarium att hållas. Här får ni möjlighet att i grupp diskutera era inlämningsuppgifter och ta del av andra gruppers arbeten. Meningen är att ni ska hjälpa varandra att räta ut eventuella frågetecken eller oklarheter. Ni får också en bild av nivån på andra gruppers arbeten.

4. **Skriftlig kommentar (opposition)** på två andra gruppers inlämningsuppgifter. Ni ska läsa igenom minst två andra gruppers inlämningsuppgifter och lämna en skriftlig kommentar till varje grupp och kursansvarig senast 1 dygn innan seminarietillfället. Tänk på att det kan vara relevant att hänvisa till litteratur eller länkar även i de kommentarer som ges. Omfång ca 1 A4.

5. Uppföljning och revidering av kurskompendiet

Efter redovisningsseminariet sammanfattar du de synpunkter som du väljer att ta till dig efter diskussionen. Revidera kurskompendiet så att du blir nöjd och skicka den nya versionen till kursledaren tillsammans med de ändringar du gjort. Lägg upp slutversionen på Bilda senast 1 vecka efter slutseminariet.

Syftet med inlämningsuppgifterna är att de ska

- Öka utbytet av föreläsningarna
- Vara en grund för frågeställning
- Bidra till att klara av examinationen

Du måste alltså avsätta tid för läsning och eget arbete mellan föreläsningarna.

Information om laborationerna

Delas ut vid laborationstillfället.

Information om teoridelen

Föreläsningarna är uppdelade i korta genomgångar av aktuellt kapitel. Mellan genomgångarna presenteras ett antal problem som anknyter till det genomgångna kapitlet. Meningen är att ni själva ska kunna lösa liknande problemställningarna och redovisa detta i projektuppgiften

Examination

För att få gå upp på tentamen krävs att du klarat av minst 2/3 av inlämningsuppgifterna, annars rättas inte din tentamen! Tentamen baseras på kurslitteraturen och föreläsningarna.

Kursfodringar

Tentamen	TEN1	4 hp, betygsskala A - F
Projekt	PRO1	3 hp, betygsskala underkänd/godkänd
Laborationer	LAB1	2 hp, betygsskala underkänd/godkänd

Kursinnehåll och schema

(med reservation för ändringar!)

v.36

Månd 1/9

09:00 – 10:00 Sal E2

Introduktion

Lärare: Trille Fellstenius

Innehåll: Kursregistrering och genomgång av kursinnehåll.

Omfattning: 1h

10:00 – 12:00 Sal D3

Föreläsning: Grundläggande optik

Lärare: Kjell Carlsson

Innehåll: Optik, skärpedjup, perspektiv, avbildningsskala m.m

Litteratur:

Omfattning: 2h

15:00 – 17:00 Sal D3

Föreläsning: Grundläggande optik, forts.

Lärare: Kjell Carlsson

Innehåll: Optik, skärpedjup, perspektiv, avbildningsskala m.m

Litteratur:

Omfattning: 2h

Onsd 3/9

08:00 – 10:00 D3

Föreläsning: Grundläggande fotometri

Lärare: Kjell Carlsson

Innehåll: Bländaren, slutaren. Hur belysning i sensorplanet beror på motivluminans och bländartal. Exponering

Litteratur:

Omfattning: 2h

10:00 – 12:00 SVG

Föreläsning: Grundläggande fotometri

Lärare: Kjell Carlsson

Innehåll: Bländaren, slutaren. Hur belysning i sensorplanet beror på motivluminans och bländartal. Exponering

Litteratur:

Omfattning: 2h

13:00 – 17:00 Albanova

Laboration 1

Grupp A

Lärare: Kjell Carlsson

Innehåll:

Fred 5/9

08:00 – 17:00 Albanova

Laboration 1

Grupp B + C

Lärare: Kjell Carlsson

Innehåll:

---

v.37

Månd 8/9

10:00 – 12:00 Sal D3

Föreläsning: Kvalitetsmått

Lärare: Kjell Carlsson

Innehåll: Upplösning, MTF, SNR, DR

Litteratur:

Omfattning: 2h

13:00 – 15:00 Sal L1

Föreläsning: Kvalitetsmått fortsättning....

Lärare: Kjell Carlsson

Innehåll: Upplösning, MTF, SNR, DR

Litteratur:

Omfattning: 2h

Onsd 10/9

09:00 – 12:00 Sal D31

Seminarium 1

Lärare: Trille Fellstenius

Innehåll: Genomgång och redovisning av inlämningsuppgifter del 1

13:00 -17:00 Albanova

Laboration 1

Grupp D

Lärare: Kjell Carlsson

Innehåll:

Torsd 11/9

08:00 – 12:00 Albanova

Laboration 1

Grupp E

Lärare: Kjell Carlsson

Innehåll:

Fred 12/9

08:00 – 12:00 Albanova

Laboration 1

Grupp F

Lärare: Kjell Carlsson

Innehåll:

v. 38

Månd 15/9

10:00 – 15:00 D2

Föreläsning: Elektroniska sensorer

Lärare: Trille Fellstenius

Innehåll: Ljus och färgregistrering, CCD/CMOS. Hur vi omvandlar energin i ljuset till elektriska impulser.

Litteratur:

Omfattning: 4h

Tisd 16/9

08:00 – 10:00

Föreläsning: Film- och TV teknikens historia

Lärare: Arild Jägerskog

Innehåll: Tidigare använda system och tekniska lösningar inom film och television

Litteratur:

Omfattning: 2h

Onsd 17/9

08:00 – 10:00 Sal V2

Föreläsning: Videosignalen

Lärare: Trille Fellstenius

Innehåll: Genomgång av signalen från kameran och ut till displaysystemet. Både Analogt och digitalt. Hur signalen är uppbyggd.

Litteratur:

Omfattning: 2h

10:00 – 12:00 Sal SVG

Föreläsning: Displayteknik

Lärare: Trille Fellstenius

Innehåll: CRT, LCD, DLP m.m. Konstruktion och teknologi.

Litteratur:

Omfattning: 2h

13:00 – 17:00

Laboration 2 Albanova

Grupp A

Lärare: Kjell Carlsson

Laboration 3 Sal SVG

Grupp F

Lärare: Joakim Nordström

Innehåll: Enkameralaboration.

Torsd 18/9

08:00 – 12:00

Laboration 2 Albanova

Grupp C

Lärare: Kjell Carlsson

Laboration 3   Sal SVG
Grupp D
Lärare: Joakim Nordström
Innehåll: Enkatedrallaboration.

Fred 19/9

08:00 – 12:00

Laboration 2   Albanova
Grupp B
Lärare: Kjell Carlsson

Laboration 3   Sal SVG
Grupp E
Lärare: Joakim Nordström
Innehåll: Enkatedrallaboration.

---

v.39

Månd 22/9

10:00 – 12:00   Sal D2

Föreläsning: Filter och sampling

Lärare: Trille Fellstenius

Innehåll: Olika filtertyper, signalsvar, AD/DA omvandling

Litteratur:

Omfattning: 2h

13:00 – 15:00   Sal D2

reservtid

Tisd 23/9

08:00 – 10:00   SAL V1

Föreläsning: Processer i film- och TV-produktion

Lärare: Arild Jägerskog

Innehåll: Ordningföljden i den tekniska processen att göra en film eller ett TV-program

Litteratur: Film och Video kompendium, The filmmakers handbook.

Omfattning: 2h

Onsd 24/9

10:00 – 13:00   Sal SVG

Seminarium 2

Lärare: Trille Fellstenius

Innehåll: Genomgång och redovisning av inlämningsuppgifter del 2

14:00 – 18:00

Laboration 2   Albanova
Grupp D
Lärare: Kjell Carlsson

14:00 – 18:00

Laboration 3 Sal SVG

Grupp C

Lärare: Joakim Nordström

Innehåll: Enkatedrallaboration.

Fred 26/9

08:00 – 12:00

Laboration 2 Albanova

Grupp E

Lärare: Kjell Carlsson

Laboration 3 Sal SVG

Grupp B

Lärare: Joakim Nordström

Innehåll: Enkatedrallaboration.

13:00 – 17:00

Laboration 2 Albanova

Grupp F

Lärare: Kjell Carlsson

Laboration 3 Sal SVG

Grupp A

Lärare: Joakim Nordström

Innehåll: Enkatedrallaboration.

---

v. 40

Månd 29/9

10:00 – 12:00 Sal D2

Föreläsning: Komprimering och kryptering

Lärare: Anders Nyberg SVT

Innehåll: Kodning och komprimering av videosignalen.

Litteratur:

Omfattning: 2h

13:00 – 15:00 Sal D2

Föreläsning: Synkronisering av ljud och bild

Lärare: Lennart Ståhlberg

Innehåll: Synkronisering mellan ljud och bild

Litteratur:

Omfattning: 2h

Onsd 1/10

08:00 – 10:00 Sal D3

Föreläsning: OB-studion

Lärare: Joakim Nordström

Innehåll: Produktionsflöde och teknik i en OB – studio.

Litteratur:

Omfattning: 2h

10:00 – 12:00 Sal D3

Föreläsning: Logistik och produktionsteknik i OB-studion

Lärare: Stig Palm

Innehåll: Planering och genomförande av TV program.

Omfattning: 2h

Fred 3/10

08:00 – 16:00 Sal SVG + Hjärne

Laboration 4

Grupp A + B

Lärare: Joakim Nordström / Stig Palm

Innehåll: Multikamerainspelning

---

v.41

Månd 6/10

10:00 – 15:00 Sal D2

Föreläsning: Lagring

Lärare: Trille Fellstenius

Innehåll: Magnetisk och optisk lagring. CD, DVD och Videoband

Litteratur:

Omfattning: 4h

Tisd 7/10

08:00 – 10:00 Sal D2

reservtid

Onsd 8/10

08:00 – 17:00 Sal SVG + Hjärne

Laboration 4

Grupp B + A

Lärare: Joakim Nordström / Stig Palm

Innehåll: Multikamerainspelning

Fred 10/10

08:00 – 17:00 Sal SVG + Hjärne

Laboration 4

C + D

Lärare: Joakim Nordström / Stig Palm

Innehåll: Multikamerainspelning

---

v.42

Månd 13/10

10:00 – 12:00 Sal D2

Föreläsning: DVB

Lärare: Anders Nyberg

Innehåll: Digital utsändningsteknik: DVB-S, DVB-C, DVB-T

Litteratur:

Omfattning: 2h

13:00 – 15:00 Sal SVG

Föreläsning: TV - system

Lärare: Lennart Ståhlberg

Innehåll: Olika TV standarder och hur de fungerar

Litteratur:

Omfattning: 2h

Tisd 14/10

08:00 – 17:00 Sal SVG + Hjärne

Laboration 4

D + C

Lärare: Joakim Nordström / Stig Palm

Innehåll: Multikamerainspelning

Onsd 15/10

10:00 – 12:00 Sal D2

Föreläsning: DVB fortsättning...

Lärare: Anders Nyberg

Innehåll: Multiplexing och kryptering. DVB-IP

Litteratur:

Omfattning: 2h

16:00 – 18:00 Sal D3

Seminarium 3

Lärare: Trille Fellstenius

Innehåll: Genomgång av sista delen och redovisning av projektet

Torsd 16/10

08:00 – 17:00 Sal SVG + Hjärne

Laboration 4

E + F

Lärare: Joakim Nordström / Stig Palm

Innehåll: Multikamerainspelning

Fred 17/10

08:00 – 17:00 Sal SVG + Hjärne

Laboration 4

F + E

Lärare: Joakim Nordström / Stig Palm

Innehåll: Multikamerainspelning